

รายงานสถานการณ์ศัตรูข้าว

วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๘

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔ โทรสาร ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

๑. สถานการณ์ศัตรูข้าว

พื้นที่ปลูกตามรายงานของสำนักงานเกษตรจังหวัด ณ วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๘ จำนวน ๗๒ จังหวัด มีพื้นที่ปลูกข้าว ๔๕,๖๖๙,๔๕๕ ไร่ สถานการณ์ศัตรูข้าว ในสัปดาห์นี้

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล* พื้นที่การระบาด ๙๓๔ ไร่ ในข้าวอายุต่ำกว่า ๔๐ วัน จำนวน ๒๕ ไร่ ข้าวอายุช่วง ๔๐ - ๖๐ วัน จำนวน ๑๗๓ ไร่ และในข้าวอายุช่วงมากกว่า ๖๐ วัน จำนวน ๗๓๖ ไร่ (ลดลง ๖๘๔ ไร่) พบการระบาดในพื้นที่ ๕ จังหวัด ดังนี้

- จังหวัดแพร่ ได้แก่ อำเภอเมือง และอำเภอหนองม่วงไข่
- จังหวัดน่าน ได้แก่ อำเภอนาหมื่น
- จังหวัดนครพนม ได้แก่ อำเภอศรีสงคราม
- จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ อำเภอเสิงสาง
- จังหวัดปัตตานี ได้แก่ อำเภอปานาเระ

โรคไหม้** พื้นที่การระบาด ๙๑,๓๐๔ ไร่ ในระดับรุนแรง ๑๕,๕๑๙ ไร่ และในระดับไม่รุนแรง ๗๕,๗๘๕ ไร่ (เพิ่มขึ้น ๑๑,๓๓๘ ไร่) พบการระบาดในพื้นที่ ๑๓ จังหวัด ดังนี้

- จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ อำเภอลำปลายมาศ
- จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ อำเภอเมือง
- จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ อำเภอเสิงสาง โนนไทย และอำเภอขามสะแกแสง
- จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ อำเภอศรีเมืองใหม่ พิบูลมังสาหาร ตระการพืชผล บุณฑริก และอำเภอสว่างวีระวงศ์
- จังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ อำเภอกันทรลักษณ์
- จังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ อำเภอนิคมคำสร้อย
- จังหวัดหนองคาย ได้แก่ อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอโพธิ์ตาก
- จังหวัดสกลนคร ได้แก่ อำเภอคำตากล้า
- จังหวัดพะเยา ได้แก่ อำเภอเมือง ดอกคำใต้ ปง แม่ใจ และอำเภอภูพานยาว
- จังหวัดลำปาง ได้แก่ อำเภอแจ้ห่ม
- จังหวัดเชียงราย ได้แก่ อำเภอป่าแดด และอำเภอพญาเม็งราย
- จังหวัดน่าน ได้แก่ อำเภอนาน้อย เวียงสา บ่อเกลือ นาหมื่น และอำเภอปัว
- จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ อำเภอเนินมะปราง

๒. การคาดการณ์

จากการตรวจสอบสภาพแวดล้อมย้อนหลัง ๗ วันจากสถานีตรวจวัด (Gistda) ๒๔ สถานี สภาพอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยาล่วงหน้า ๗ วัน (๑๔-๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘)

๒.๑ พื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีสภาพอุณหภูมิเฉลี่ย ๒๒ - ๒๘ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๖๕-๗๐ % จากการตรวจสอบสภาพแวดล้อมจากสถานีตรวจวัด(Gistda) ใน ต.ตาลชุม อ.ท่าวังผา จ.น่าน อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๑.๕ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๘ % ที่บ้านวังน้ำเย็น ต.แม่ป้าก อ.วังชิ้น จ.แพร่ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๔.๕ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๘๕ % ภาคกลาง ต.คลองวัว อ.เมือง จ.อ่างทอง อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๔ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๓ % , สถาบันมันสำปะหลัง จ.นครราชสีมา อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๓.๘ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ ๘๒ %

และข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยาในช่วงวันที่ ๑๕-๑๗ ต.ค. ๕๘ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีฝนตกกระจายทั่วไป ร้อยละ ๑๐-๒๐ และช่วงกลางสัปดาห์ ๑๘-๒๑ ต.ค. ๕๘ มีฝนตกกระจายร้อยละ ๑๐% ของพื้นที่ ให้เกษตรกรหมั่นตรวจสอบในแปลงข้าวที่ปลูกพันธุ์อ่อนแอและหนาแน่น เพราะอาจจะเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของ ซึ่งก็ได้แก่พื้นที่ จังหวัด นครสวรรค์ น่าน แพร่ พิษณุโลก พิจิตร อุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม กาญจนบุรี นครพนม นครราชสีมา และจังหวัดปัตตานี ควรเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะจังหวัดที่พบการระบาดแล้ว เพราะอาจจะเกิดการระบาดมากขึ้น

๒.๒ พื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรคไหม้ข้าว เป็นพื้นที่ที่มีสภาพอากาศ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๒ - ๒๕ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยมากกว่า ๘๐ % จากการตรวจสอบสภาพแวดล้อมจากสถานีตรวจวัด (Gistda) ในภาคเหนือ บ้านวังน้ำเย็น ต.แม่ป้าก อ.วังชิ้น จ.แพร่ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๕.๔ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๘๕%, ต.จันจว้า อ.แม่จัน จ.เชียงราย อุณหภูมิเฉลี่ย ๑๙.๕ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๔ % , ต.ตาลชุม อ.ท่าวัง จ.น่าน อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๑.๕ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๘๘ % และสถานีตรวจวัด(Gistda) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตำบลคำเจริญ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๓.๓ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๑ % , ต.หนองขาม อ.แก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๓.๖ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๘๔ % , ต.หาดคำ อ.เมือง จ.หนองคาย อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๖ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๘๒ % ,สถาบันมันสำปะหลัง จ.นครราชสีมา อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๓.๘ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ ๘๒ % และข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยาในช่วงวันที่ ๑๕-๑๗ ต.ค. ๕๘ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีฝนตกกระจายทั่วไป ร้อยละ ๑๐-๒๐ และช่วงกลางสัปดาห์ ๑๘-๒๑ ต.ค. ๕๘ มีฝนตกกระจายร้อยละ ๑๐% ของพื้นที่ ซึ่งเป็นสภาพที่เหมาะสมแก่การระบาดของโรคไหม้ โดยขณะนี้ข้าวส่วนใหญ่อยู่ในระยะตั้งท้องจนถึงออกรวง โดยเฉพาะในแปลงที่ปลูกข้าวหนาแน่น และปลูกข้าวพันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ กข.๑๕ และกข.๖ ซึ่งเป็นพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคไหม้มาก ควรเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด เพราะอาจเกิดโรคไหม้ได้ ทำให้ผลผลิตข้าวเสียหาย ได้แก่ จังหวัดเชียงราย พะเยา ลำปาง แพร่ น่าน พิษณุโลก นครราชสีมา ศรีสะเกษ มุกดาหาร นครพนม สกลนคร บุรีรัมย์ หนองคาย ชัยภูมิ มหาสารคาม และอุบลราชธานี

๓. ผลการดำเนินงาน

๓.๑ กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช ได้จัดทำข่าวเตือนการระบาดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและโรคไหม้ข้าวทางเว็บไซต์กรมส่งเสริมการเกษตร และกองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

๓.๒ สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ ชัยภูมิ นครราชสีมา อุบลราชธานี ศรีสะเกษ มุกดาหาร สกลนคร หนองคาย พะเยา ลำปาง เชียงราย พิษณุโลก และน่าน แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาและงดการใช้ปุ๋ยไนโตรเจนในระยะนี้เพื่อควบคุมโรคไหม้ข้าว รวมทั้งแนะนำให้เกษตรกรใช้สารเคมีกำจัดตามคำแนะนำของกรมการข้าว

๓.๓ สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน แพร่ นครพนม นครราชสีมา และจังหวัดปัตตานี แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราบิวเวอร์เรีย ควบคุมเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และแนะนำให้เกษตรกรใช้สารเคมีกำจัดตามคำแนะนำของกรมการข้าว

ประชาสัมพันธ์แจ้งจังหวัดที่เคยพบการระบาดและพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของ ๔๒ จังหวัด เตรียมความพร้อมในพื้นที่ระบาดซ้ำซากเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการระบาดขึ้นอีก โดยได้จัดทำแปลงติดตามสถานการณ์ทั้งหมดจำนวน ๘๐๙ แปลง ศจช. ในพื้นที่เสี่ยงเร่งผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอร์เรีย และรมรังกี้ให้สมาชิกใช้ควบคุมศัตรูข้าวในทุกพื้นที่

หมายเหตุ จังหวัดที่มีข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าว ๗๒ จังหวัด ๕,๐๘๘ ตำบล

*จังหวัดที่มีรายงานข้อมูล ๗๒ จังหวัด ๓,๕๕๙ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๕ และ ๖๙.๙๕ ตามลำดับ

จังหวัดที่ไม่มีรายงานข้อมูล ๕ จังหวัด ๑,๕๒๙ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๖.๕๕ และ ๓๐.๐๕ ตามลำดับ

** จังหวัดที่มีรายงานข้อมูล ๗๒ จังหวัด ๓,๕๒๕ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๕ และ ๖๙.๒๘ ตามลำดับ

จังหวัดที่ไม่มีรายงานข้อมูล ๕ จังหวัด ๑,๕๖๓ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๖.๕๕ และ ๓๐.๗๒ ตามลำดับ

รายละเอียดเพิ่มเติม ในรายงานสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช ทาง <http://www.doae.go.th/> หรือ <http://www.ppsf.doae.go.th/>

แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการระบาดของโรคใหม่
ระหว่างปี ๒๕๕๗/๒๕๕๘

